

С.Г. Середенко

БІОЛОГІЯ
Зошит
для контролю рівня навчальних
досягнень учнів
9 клас

□□□□□□□□
□□□□□□□□ □□□□ - □□□□□□

ББК 74.262.85
С32

Рецензенти:

кандидат педагогічних наук, доцент Уманського педуніверситету ім. Павла Тичини

Голуб В.М.

вчитель вищої кваліфікаційної категорії, м. Гайсин

Казандаєва Л.Б.

Середенко С.Г.

С32 Біологія. Зошит для контролю рівня навчальних досягнень учнів. 9 клас.
— Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2011. — 112 с.

ISBN 978-966-10-1988-0

Посібник містить завдання для оцінювання рівня знань учнів (за типологією для ДПА. 9 клас), складені відповідно до чинної програми з біології. Вони допоможуть учням засвоїти й узагальнити знання з курсу «Біологія. 9 клас», підготуватися до державної підсумкової атестації.

ББК 74.262.85

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина даного видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

ISBN 978-966-10-1988-0

© Навчальна книга — Богдан,
майнові права, 2011

СЛОВО ДО ВЧИТЕЛЯ

Мета посібника — допомогти учням та вчителям біології у підготовці до державної підсумкової атестації у 9 класі загальноосвітніх навчальних закладів. Видання укладено відповідно до чинної програми з біології, затвердженої Міністерством освіти і науки України

Відповіді на завдання школярі записуватимуть у бланку відповідей, поданому після кожної роботи.

Посібник містить 5 форм тестових завдань:

- завдання з вибором однієї правильної відповіді з кількох запропонованих;
- завдання з вибором однієї або кількох правильних відповідей;
- завдання на встановлення відповідності;
- завдання на встановлення послідовності;
- завдання з відкритою відповіддю.

Завдання 1–8 оцінюються по 0,25 бала (загальна кількість балів – 2).

Завдання 9–16 оцінюються по 1 балу (загальна кількість балів – 8).

Учитель може на власний розсуд визнавати частково правильні відповіді на завдання 9–16, дроблячи оцінку (0,25, 0,5, 0,75 бала). Таким чином, виконане завдання дасть можливість учневі отримати максимально високу оцінку.

Завдання 17 оцінюється у 2 бали.

Перед виконанням завдань учитель повинен з'ясувати, чи всі запропоновані завдання вивчалися, і в разі потреби внести відповідні корективи, а також ознайомити учнів з правильним оформленням роботи.

ЗМІСТ

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з біології.....	5
Тема №1. Вступ. Організм людини як біологічна система. В.1	7
Тема №1. Вступ. Організм людини як біологічна система. В.2	11
Тема №2. Опора і рух. В.1	15
Тема №2. Опора і рух. В.2	19
Тема №3. Кров і лімфа В.1.....	23
Тема №3. Кров і лімфа В.2.....	27
Тема №4. Кровообіг і лімфообіг. В.1.....	31
Тема №4. Кровообіг і лімфообіг. В.2.....	35
Тема №5. Дихання. В.1	39
Тема №5. Дихання. В.2	43
Тема №6. Травлення і харчування. В.1	47
Тема №6. Травлення і харчування. В.2	51
Тема №7. Терморегуляція. Виділення. В.1.....	55
Тема №7. Терморегуляція. Виділення. В.2.....	59
Тема №8. Ендокринна система. В.1	63
Тема №8. Ендокринна система. В.2	67
Тема №9. Розмноження та розвиток людини. В.1	71
Тема №9. Розмноження та розвиток людини В.2	75
Тема №10. Нервова регуляція функцій. В.1	79
Тема №10. Нервова регуляція функцій. В.2	83
Тема №11. Сприймання інформації нервовою системою. Сенсорні системи. В.1	87
Тема №11. Сприймання інформації нервовою системою. Сенсорні системи. В.2	91
Тема №12. Формування поведінки і психіки людини. В.1	95
Тема №12. Формування поведінки і психіки людини. В.2	99
Тема №13. Мислення і свідомість. В.1.....	103
Тема №13. Мислення і свідомість. В.2.....	107

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ З БІОЛОГІЇ

Рівні навчальних досягнень учнів	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
I. Початковий	1	Учень з допомогою вчителя може розпізнати і назвати окремі біологічні об'єкти; знає правила техніки безпеки при виконанні лабораторних та практичних робіт.
	2	Учень з допомогою вчителя або підручника наводить елементарні приклади біологічних об'єктів і їхні ознаки; за інструкцією і з допомогою вчителя частково виконує лабораторні та практичні роботи без належного оформлення.
	3	Учень з допомогою вчителя або підручника фрагментарно характеризує окремі біологічні об'єкти; за інструкцією і з допомогою вчителя виконує лабораторні та практичні роботи з частковим їх оформленням.
II. Середній	4	Учень з допомогою вчителя або підручника дає визначення окремих біологічних понять, неповну характеристику загальних ознак біологічних об'єктів; за інструкцією і з допомогою вчителя виконує лабораторні та практичні роботи з неповним їх оформленням.
	5	Учень самостійно дає визначення окремих біологічних понять, з допомогою вчителя або підручника відтворює навчальний матеріал; характеризує загальні ознаки біологічних об'єктів; за інструкцією виконує лабораторні та практичні роботи, звертаючись за консультацією до вчителя, оформляє їх, не зробивши висновків.
	6	Учень самостійно, але не повно відтворює навчальний матеріал; характеризує будову та функції окремих біологічних об'єктів, наводить прості приклади; з допомогою вчителя розв'язує прості типові біологічні вправи; за інструкцією виконує лабораторні та практичні роботи, оформляє їх, робить висновки, що не відповідають меті роботи.

III. Достатній	7	Учень самостійно відтворює навчальний матеріал, розкриває суть біологічних понять; з допомогою вчителя встановлює взаємозв'язки, характеризує основні положення біологічної науки; розв'язує прості типові біологічні вправи і задачі; за інструкцією виконує лабораторні та практичні роботи, оформляє їх, робить неповні висновки.
	8	Учень самостійно відповідає на поставлені запитання; дає порівняльну характеристику явищам і процесам живої природи; розв'язує типові біологічні вправи і задачі, виправляє допущені помилки; за інструкцією виконує лабораторні та практичні роботи, оформляє їх, робить нечітко сформульовані висновки.
	9	Учень вільно відповідає на поставлені запитання; з допомогою вчителя встановлює причинно-наслідкові зв'язки; самостійно розв'язує біологічні вправи і задачі, виправляє власні помилки; виконує лабораторні та практичні роботи, оформляє їх, робить чітко сформульовані висновки.
	10	Учень дає повні, змістовні відповіді на запитання; самостійно розкриває суть біологічних явищ, процесів, аналізує, систематизує, узагальнює, встановлює причинно-наслідкові зв'язки; виконує лабораторні та практичні роботи, оформляє їх результати, робить логічно побудовані висновки відповідно до мети роботи.
IV. Високий	11	Учень логічно, усвідомлено відтворює навчальний матеріал у межах програми; самостійно аналізує і розкриває закономірності живої природи, оцінює біологічні явища, закони; виявляє і обґрунтовує причинно-наслідкові зв'язки; ретельно виконує лабораторні та практичні роботи, оформляє їх, робить обґрунтовані висновки.
	12	Учень виявляє міцні й глибокі знання з біології, може вести дискусію з конкретного питання з використанням міжпредметних зв'язків, самостійно оцінює та характеризує різноманітні біологічні явища і процеси, виявляє особисту позицію щодо них, уміє розв'язувати проблемні завдання; самостійно користується джерелами інформації, рекомендованими вчителем; ретельно виконує лабораторні та практичні роботи, робить обґрунтовані висновки, виконує творчі завдання.

Прізвище, ім'я _____ Клас _____ Дата _____

Тема №1

**ВСТУП. ОРГАНІЗМ ЛЮДИНИ
ЯК БІОЛОГІЧНА СИСТЕМА**

Варіант 1

Завдання з однією правильною відповіддю

1. Вкажіть, які органели в клітині відповідають за синтез білків:

- А) лізосоми; Б) ядро;
В) рибосоми; Г) комплекс Гольджі.

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

2. Вкажіть тканину, що забезпечує рухи організму людини:

- А) м'язова; Б) кісткова;
В) нервова; Г) епітеліальна.

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

3. Наука про будову організму та його органів має назву:

- А) фізіологія; Б) антропологія,
В) анатомія; Г) цитологія.

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

4. Більшість антропологів поділяють сучасних людей на великі раси:

- А) одну; Б) дві;
В) три; Г) чотири.

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

5. Вкажіть, яке із тверджень правильне:

- А) система органів – це частина організму, яка має певну будову, розташована у певному місці і виконує певні функції;
Б) орган – це найменша структурна і функціональна одиниця живого;
В) зигота – це запліднена яйцеклітина;
Г) тварини ростуть упродовж всього життя.

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

6. Назвіть ряд, до якого належить Людина розумна:

- А) Хижі; Б) Гризуни;
В) Примати; Г) Гомініди.

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

7. До найдавніших людей належать:

- А) австралопітеки; Б) неандертальці;
В) пітекантропи; Г) кроманьйонці.

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

8. Органели, не властиві клітинам організму людини, – це...

- А) ендоплазматична сітка; Б) рибосоми;
В) хлоропласти; Г) псевдоподії.

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

Завдання з кількома правильними відповідями

9. Виберіть загальні властивості живих систем, що притаманні людині:

- А) адаптація; Б) ріст і розвиток;
В) спадковість; Г) саморегуляція.

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

10. Вкажіть функції епітеліальної тканини:

- А) захисна; Б) секреторна;
В) бар'єрна; Г) видільна.

А	Б	В	Г

11. Виберіть ознаки, які властиві представникам негроїдної раси:

- А) темний колір шкіри; Б) тонкі губи;
В) кучеряве волосся; Г) ніс широкий, приплюснутий.

А	Б	В	Г

12. Вкажіть основні властивості м'язової тканини:

- А) збудливість; Б) провідність;
В) скоротливість; Г) витривалість.

А	Б	В	Г

13. Вкажіть біологічні рушійні сили еволюції людини:

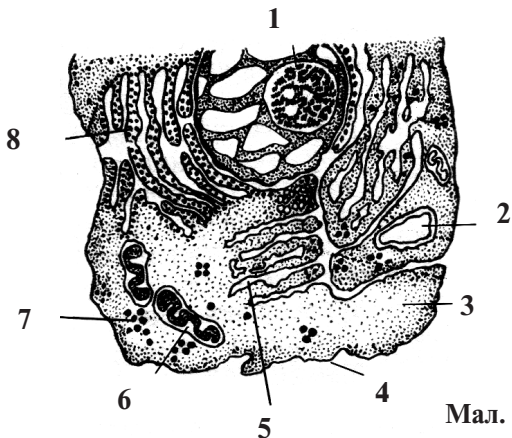
- А) свідомість; Б) природний добір;
В) суспільний спосіб життя; Г) спадковість.

А	Б	В	Г

Завдання 14, 15 передбачають встановлення відповідності. У завданні 14 до кожного рядка, позначеного буквою, доберіть числовий відповідник, і впишіть його у таблицю. У завданні 15 поставте позначки в таблиці на перетині відповідних рядків і колонок.

14. Установіть відповідність між назвою органели та цифрою, що відповідає їй на малюнку 1.

- А) цитоплазма; Б) клітинна мембрана;
В) мітохондрії; Г) лізосома.

А	Б	В	Г

15. Установіть відповідність між тканинами та органами, до яких вони належать.

А) посмугована скелетна;	1 – стінки шлунку
Б) нервова;	2 – серце
В) хрящова;	3 – м'язи рук
Г) залозистий епітелій.	4 – вушна раковина
	5 – головний мозок

	1	2	3	4	5
А					
Б					
В					
Г					

Дата _____ Клас _____ Прізвище та ім'я _____

Тема № _____

Варіант _____

БЛАНК ВІДПОВІДЕЙ

У завданнях 1—13 правильну відповідь позначте так

Правильним може
бути тільки один
варіант відповіді

	А	Б	В	Г
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				

Правильними
можуть бути
декілька відповідей

	А	Б	В	Г
9				
10				
11				
12				
13				

У завданні 15 відповіді позначте так

У завданні 14 відповідь
запишіть цифрами

Завдання 14

А	Б	В	Г

Завдання 15

	1	2	3	4	5
А					
Б					
В					
Г					

У завданні 16 відповідь
запишіть великими літерами

Завдання

1	2	3	4

Щоб виправити відповідь до завдання, запишіть його номер у білих прямокутниках зліва

Завдання 1—13

Номер
завдання

А	Б	В	Г

Завдання 14

А	Б	В	Г

Завдання 15

	1	2	3	4	5
А					
Б					
В					
Г					

Завдання 16

1	2	3	4

Оцінка: